

211 millioner kroner til banebrytende forskning

Forskningsrådet deler ut 211 millioner kroner til 20 nye forskningsprosjekter med stort potensial for å flytte forskningsfronten på sine felt. Felles for prosjektene er at de holder svært høy vitenskapelig kvalitet.

PUBLISERT 6. SEP. 2024 | OPPDATERT 5. NOV. 2024

— Kunnskapen vi får gjennom den nysgjerrighetsdrevne forskningen er helt avgjørende for vår evne til å omstille og videreutvikle samfunnet. Forskerne som får støtte til sine prosjekter i dag, er med på å sikre fremtidens velferd og utvikling, sier administrerende direktør i Forskningsrådet Mari Sundli Tveit.

Prosjektene finansieres gjennom Forskningsrådets åpne, nasjonale konkurransearena for alle fag og temaer. 74 søknader ble vurdert i denne tildelingsrunden. Det gir en tilslagsprosent på 27 prosent.

Dagens tildeling er den andre tildelingen etter at løpende søknadsbehandling og -mottak i FRIPRO ble innført. Fjorten Forskerprosjekt for erfarne forskere og seks Forskerprosjekt for tidlig karriere tildeles i denne runden.

Første og andre tildeling fordeler seg slik på de ulike fagområdene:

- 26 prosent til humaniora og samfunnsvitenskap
- 30 prosent til medisin, biologi og helse
- 44 prosent til matematikk naturvitenskap og teknologi

FRIPRO finansierer en stor bredde av prosjekter. Her er noen smakebiter på problemstillingene som vil bli forsket på i årene framover som resultat av denne tildelingen. Fullstendig liste over prosjektene som tildeles finner du nederst i saken.

Psykotiske lidelser og kardiometabolske sykdommer

Mennesker med psykotiske lidelser har ofte også kardiometabolske sykdommer, som hjerte- og karsykdommer og type 2 diabetes. Forskere fra UiO får 8 millioner kroner til å utforske denne sammenhengen ved hjelp av blodprøver, bilder og andre helsedata som allerede finnes i nasjonale helseregistre. Spiller genene en rolle, og er det mulig å forutse det beste behandlingsløpet for hvert individ?

Klimapåvirkning av dypvannsgruvedrift

Kan dypvannsgruvedrift endre de globale havstrømmene, vår forståelse av karbonfangst og -lagring i havet og økologien på havdypet? Kunnskapen på dette feltet er mangelfull, og ingen vet hvordan dypvannsgruvedriften Norge startet med i 2023 vil endre livet i havet og på jordoverflaten. Forskere ved Akvaplan-Niva får 8 millioner kroner for å kombinere turbulensobservasjoner, numerisk modellering og samfunnsvitenskap slik at vi kan forstå blandingsprosessene i havdypet.

Språk- og kulturbarrierer i politietterforskning

Å forstå hverandre både språklig og kulturelt er spesielt viktig i politietterforskning. Likevel er det lite i det norske politiets rutiner som sier noe om hvordan man skal forholde seg til språk- og kulturforskjeller når man gjennomfører forhør. Hvilke metoder blir brukt? Hvordan påvirker metodene effektiviteten av intervjuene og oppfyllelsen av menneskerettighetene til dem som intervjues. Dette får forskere ved Universitetet i Agder 12 millioner kroner for å finne svaret på.

Bedre kreftbehandling

Hvordan ta knekken på kreftceller uten å påvirke vevet rundt? Forskere ved UiO får 8 millioner kroner for å studere hvordan man kan bruke magnetfelt og plasma til å forstørre og deretter fokusere protonstråler, slik at man nøyaktig

kan posisjonere dosene kreftpasienter behandles med. Målet er bedre behandlinger og reduserte bivirkninger.

Hjerneaktivitet og oppførsel

Cerebrospinalvæske finnes i hjernen og ryggmargen hos mennesker og andre virveldyr. Man har tidligere trodd at den kun passivt transporterer næringsstoffer og fjerner avfall til og fra hjernen, men er det sant? Forskere ved NTNU får 12 millioner kroner for å finne ut om denne væsken bidrar til å forme hjerneaktivitet og oppførsel hos mennesker og dyr.

Digitale medier i sexlivet

Hvordan tar unge mennesker digitale media inn i sexlivet sitt? Hvordan former og definerer mulighetene og risikoene ved denne nye arenaen sex og overgrep? Forskere ved OsloMet får 8 millioner kroner for å studere samspillet mellom digital og fysisk sex, og om den seksuelle risikoen er økt.

Barns sosio-emosjonelle læring

Kan barnehagebarn utvikle sosio-emosjonell læring bedre gjennom kontrollert læring av vennskapsteknikker og å håndtere sterke følelser enn gjennom lek? Og påvirker det barnas empati? Forskere ved Høgskolen i Østfold får 12 millioner kroner for å følge 900 barn i 60 barnehager slik at de kan lære om metodisk og tidlig intervensjon for fremtidig utdanningspolitikk og -praksis.

Økonomi og helse i generasjoner

Økonomiske forskjeller øker i høy-inntektsland som Norge samtidig som stor-skala immigrasjon også endrer den strukturen i slike samfunn. Hvordan og i hvilken grad overføres slike forskjeller fra generasjon til generasjon? Og henger det sammen med overføring av helsestatus fra foreldre til barn? Forskere ved Institutt for samfunnsforskning får 12 millioner kroner slik at de kan bruke norske data og stor-skala undersøkelser for å svare på disse spørsmålene.

Disse prosjektene har fått tildeling:

Prosjekttittel	Hovedorganisasjon	Støttebeløp
Forskerprosjekt for erfarne forskere (FRIPRO)		
ICONIC - The Emergence and Stabilisation of Iconicity in Human Speech	UNIVERSITETET I OSLO	12000
Decoding the novel role of the endoplasmic reticulum in mechanotransduction	UNIVERSITETET I OSLO	12000
Evolution of shapes and collectivity in exotic nuclei	UNIVERSITETET I OSLO	11154
ZeoCAT: Zeotype-based Catalysts to produce consumables and fuels from recycled CO2 feedstock.	UNIVERSITETET I OSLO	11998
Police interviews in Norwegian as a second language: Communicative challenges and solutions	UNIVERSITETET I AGDER	12000
Uncovering the neuromodulatory function of the choroid plexus and cerebrospinal fluid	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	12000
Breaking the Time-Scale Problem (Infinity-RETIS)	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	12000
Mineralization as a fluid mixing process	UNIVERSITETET I OSLO	11999

Turning the tables on dark matter nightmare scenarios	UNIVERSITETET I OSLO	11954
The effectiveness of Småsteg on Socio-Emotional Learning in Kindergarten: a cluster randomized controlled trial	HØGSKOLEN I ØSTFOLD	11910
Socioeconomic and Ethnic Inequality in Health and Intergenerational Mobility (HEALTHMOBILITY)	INSTITUTT FOR SAMFUNNSFORSKNING	12000
Superconducting orbitronics in hybrid systems	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	8919
Unconventional Thermoelectric Quantum Transport in Novel 2D Magnetic Heterostructures	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	12000
Geothermal Energy and Lithium Co-production: Multiphysics Modelling, Experimentation and Simulation	UNIVERSITETET I BERGEN	12000

Forskerprosjekt for tidlig karriere (FRIPRO)

Mapping Metabolic Dysregulation to Psychosis Disease Mechanisms and Outcome Prediction	UNIVERSITETET I OSLO	8000
Neuronal coordination by ultraslow periodic sequences of population activity	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	8000
Turbulent mixing from the bottom up: Fluxes and dispersion at hydrothermal vents	AKVAPLAN-NIVA AS	8000
Particle accelerator final focus systems for improving precision of dose delivery for medical applications and irradiation test stands	UNIVERSITETET I OSLO	8000
Youth sexuality and sexual risk in a digital era (DIGISEX)	OSLOMET - STORBYUNIVERSITETET	8000
Nanoscale controls of reaction-induced fracturing from first principles	UNIVERSITETET I OSLO	8000

Fakta:

- **Støttegrense:** 4 000 000-12 000 000 kroner
- **Utløst beløp:** ca. 900 millioner kroner vil fordeles på søknader sendt inn til våre utlysninger med løpende søknadsmottak. Midlene vil bli fordelt og tildelt jevnt ut over året.
- **Tildelt beløp:** 212 millioner nå, til sammen 428 millioner i 2024
- **Totalt søkt beløp:** 726 millioner nå, til sammen 1 798 millioner
- **Behandlede søknader til nå i 2024:** 180
- **Innvilgede søknader:** 20 nå, til sammen 41 i 2024
- **Innvilgelsesprosent:** 27 % nå, 23 % samlet for 2024
- **Prosjektvarighet:** 36-96 måneder

Om søknadsbehandlingen

Søknadene som nå er ferdig behandlet, ble sendt inn i perioden fra oktober 2023 til mai 2024.

Behandlingstiden varierer fra 3,5 til 10,5 måneder. Variasjoner i behandlingstiden skyldes blant annet ulikt antall innkomne søknader på det enkelte fagområdet og ulik tilgang til fageksperter. Alle søknader til FRIPRO sendt inn i januar 2024 eller tidligere er nå ferdigbehandlet.

Etter innføringen av løpende søknadsbehandling og -mottak er 180 søknader så langt ferdigbehandlet. 220 søknader sendt inn fra februar til september i år er til behandling. Disse vil bli vurdert for finansiering i løpet av høsten og vinteren. Neste tildeling fra FRIPRO er planlagt til uke 42.

Søkere som har fått innvilget eller avslått søknaden sin nå, får brev om dette på Mitt nettsted i uke 37 eller 38.

Du kan lese mer om bevilgningsprinsippene og søknadsbehandlingen i FRIPRO på [informasjonssiden til FRIPRO](#).

Meldinger ved utskriftstidspunkt 9. mai 2025, kl. 12.11 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.